

Zaak DEGHELDERE GUNNAR / REGMA BELGIUM N.V.

Gelet op de klacht die op 3 maart 1994 bij de Raad voor de Mededinging werd ingediend door de heer DEGHELDERE wonende te Leemputstraat 2-4 te 8000 BRUGGE, wiens bedrijf gevestigd is te 8000 BRUGGE, Leemputstraat 2, tegen de N.V. REGMA BELGIUM, met zetel te 1210 BRUSSEL, Stephensonstraat, 118;

Gelet op het verslag van de Dienst voor de Mededinging dat aan de Raad werd overgemaakt op 10 juni 1994;

Gehoord op de zitting van 4 augustus 1994 de heer BOEYKENS, verslaggever voor de Dienst, en TAYMANS Isabelle Loco Meester Jean-Claude FENAUX, advocaat te 1050 BRUSSEL, Paul Lautersstraat, 14.

De feiten die aanleiding hebben gegeven tot de klacht.

Overwegende dat de heer DEGHELDERE te Brugge handel drijft onder de naam "Planafdruk, Plancopie, Fotocopie Degheldere".

Dat hij vier machines heeft aangekocht bij de NV REGMA BELGIUM:

- een manuele plooiemachine Tegma 1740 (overeenkomst van 23 oktober 1985);
- een planafdrukmachine Regma A 170 (overeenkomst van 18 oktober 1988);
- een elektrische snijmachine Regma C 1550 (overeenkomst van 19 maart 1987);
- een plankopiemachine Regma R 914 (overeenkomst van 30 augustus 1991);

Overwegende dat de heer DEGHELDERE beroep deed op de NV REGMA voor technische tussenkomsten, en de nodige verbruiksartikelen zoals papier ook bij de NV REGMA bestelde;

Overwegende dat hij met betrekking tot de machine R 914 een onderhoudskontraakt "All in " met de NV REGMA afsloot dat in voege trad op de datum van ""ingangzetting" van de machine, en dat jaarlijks door ieder partij kan worden opgezegd, tenminste twee maanden voor het einde van het lopende burgerlijke jaar;

Overwegende dat de NV REGMA BELGIUM bij schrijven van 8 februari 1994 aan de heer DEGHELDERE liet weten "**dat zij haar inzicht om een einde te stellen aan de zakenrelaties tussen beide firma's bevestigde**".

Dat zij tevens een eindafrekening opstelde en aan de heer DEGHELDERE een cheque overmaakte ten bedrage van het saldo in zijn voordeel.

Overwegende dat de heer DEGHELDERE gelet op de algemene bewoordingen waarmee de NV REGMA haar beslissing om een einde te stellen aan de zakenrelatie uitte, uit voornoemd schrijven heeft afgeleid enerzijds dat de NV REGMA het onderhoudskontraakt m.b.t. de machine R 914 niet meer zou naleven, hoewel dit kontraakt van kracht bleef tot 31 december 1994, anderzijds dat de NV REGMA hiermee duidelijk liet verstaan dat zij voortaan geen enkele prestatie meer zou leveren, nl. noch technische tussenkomsten zou verrichten noch een bestelling van verbruiksartikelen zou aanvaarden.

Overwegende dat de heer DEGHELDERE bij schrijven van 17 februari 1994 het rechtmatig karakter van de beslissing van de NV REGMA betwistte. Dat hij het bindend karakter van het

onderhoudskontraakt onderstreepte. Dat hij tevens de nadruk legde op zijn afhankelijkheid ten opzichte van de NV REGMA BELGIUM dewelke volgens hem de enige leverancier is van de verbruiksartikelen en onderdelen nodig voor de exploitatie van de machines, inzonderheid de machine R 914.

Overwegende dat de heer DEGHELDERE op 28 februari 1994 bij de Raad een klacht indiende, tesamen met een aanvraag tot voorlopige maatregelen dewelke bij beslissing van 22 maart 1994 werd afgewezen.

Dat de klacht berust op de overweging dat de NV REGMA BELGIUM een machtspositie ten aanzien van hem bekleedt en hiervan misbruik maakt door zonder enige reden aan de relatie tussen partijen een einde te stellen.

Overwegende dat de heer DEGHELDERE ter staving van zijn economische afhankelijkheid ten opzichte van de NV REGMA vooreerst een brief bij zijn klacht voegde waarin deze laatste aandrong op de noodzaak omuitsluitend REGMA-artikelen te gebruiken voor de machine R 914 en dit zolang het onderhoudskontraakt in voege zou blijven.

Dat zij hierbij aanstipte dat het gebruik van andere verbruiksartikelen die op de markt beschikbaar zijn tot gevolg zou hebben dat de levensduur van de trommel met meer dan 62 % zou worden verkort.

Dat hij ter staving van zijn afhankelijkheid van de NV REGMA verder een lijst opstelde van de diensten, verbruiksartikelen en onderdelen waarvan hij stelde dat hij deze niet via andere leveranciers kon betrekken.

Het voorstel van de Dienst tot sepot van het dossier.

Overwegende dat de Dienst voor de Mededinging in zijn verslag aan de Raad voorstelt het dossier te seponeren, bij toepassing van artikel 24, § 1 van de wet van 5 augustus 1991.

Dat de Dienst stelt dat het geschil betrekking heeft "**op een privaatrechtelijk geschil met betrekking tot de eerlijke handelsgebruiken**".

Dat hij er zich toe beperkt aan te stippen :

- Dat in het onderhoudskontraakt voorzien is dat iedere partij de overeenkomst kan opzeggen tenminste twee maanden voor het einde van het lopende jaar, en
- dat uit het onderzoek van de Dienst in het kader van de vraag tot voorlopige maatregelen gebleken is "**dat het papier van de machine R 914 via andere leveranciers kan geleverd worden**".

Over de voorwaarden tot toepassing van artikel 24, § 1 van de wet van 5 augustus 1991.

1. Overwegende dat artikel 24, § 1 van de wet als volgt luidt :

" Vooraleer tot het onderzoek over te gaan, gaat de Dienst voor de Mededinging na of de aanvraag ontvankelijk is.

Indien hij tot de niet-ontvankelijkheid besluit, legt hij de Raad voor de Mededinging zijn voorstel tot sepot voor.

Indien de Raad het voorstel van de Dienst volgt, seponeert hij het dossier".

Overwegende dat in de wet niet is bepaald wat onder de woorden "**ontvankelijkheid van de aanvraag**" moet worden verstaan.

Dat in de voorbereidende werken van de wet van 5 augustus 1991 de draagwijdte van deze bepaling niet werd toegelicht, tenzij door de nadruk te leggen op het feit dat het seponeren van een dossier deel uitmaakt van de beslissingsbevoegdheid die door de wet aan de Raad voor de Mededinging, met uitsluiting van de Dienst voor de Mededinging, werd toegekend.

Overwegende dat de draagwijdte van artikel 24, § 1 bijgevolg bepaald moet worden rekening houdend enerzijds met het ogenblik waarop het onderzoek naar de ontvankelijkheid van een aanvraag dient te gebeuren, nl. "**vooraleer de Dienst tot het onderzoek overgaat**" en het gevolg dat aan de niet ontvankelijkheid van een aanvraag door de wet is gehecht, nl. het seponeren van het dossier, anderzijds met de algemene doelstellingen van de wet van 5 augustus 1991.

2. Overwegende dat uit artikel 24, § 1 vooreerst dient te worden afgeleid dat de ontvankelijkheid van een klacht uitsluitend beoordeeld dient te worden op basis van de elementen die in de klacht zelf worden aangehaald, op basis van de stukken die eventueel door de auteur van de klacht hierbij werden gevoegd als bewijselementen van de aangeklaagde feiten, en eventueel op de inlichtingen die de Dienst heeft ingewonnen terneinde de ontvankelijkheid van de klacht te beoordelen.

Dat aangezien een voorstel tot sepot geformuleerd wordt vooraleer de zaak door de Dienst wordt onderzocht, zulk voorstel niet kan steunen op elementen die de Dienst verzameld heeft bij het onderzoek van de zaak, al werden deze elementen verzameld in het kader van het onderzoek van de aanvraag tot voorlopige maatregelen die gebeurlijk tesamen met de klacht werd ingediend, zoals in huidige zaak het geval is geweest.

Overwegende dat in de mate het voorstel tot sepot van de Dienst in huidige zaak steunt op elementen die hij in het kader van zijn onderzoek naar het bestaan van een restrictieve mededingingspraktijk heeft verzameld, inzonderheid op de overweging dat "**uit telefonische contacten met andere bedrijven uit de plankopiesektor blijkt dat het papier voor de R 914 nog via andere leveranciers kan geleverd worden**" (Verslag VMP 94/0001, blz. 3) dit voorstel niet door de Raad kan worden gevolgd.

Overwegende dat in zoverre de Dienst uit deze overweging meent te kunnen afleiden dat de leveringsweigering die aanleiding heeft gegeven tot de klacht van de heer DEGHELDERE, geen restrictieve mededingingspraktijk kan uitmaken in de zin van artikel 2 of artikel 3 van de wet gelet op het bestaan van alternatieve bevoorradingsbronnen wat kwestieus papier betreft, hij een voorstel tot beslissing houdende vaststelling dat er geen restrictieve mededingingspraktijk bestaat zoals bedoeld in artikel 31, 2 moest formuleren, eerder dan een voorstel tot sepot van het dossier waarvan sprake in artikel 24, § 1.

Dat een beslissing waarvan sprake in artikel 24, § 1 immers niet gelijk kan worden gesteld met de beslissing waarvan sprake in artikel 31, 2 van de wet.

Dat het seponeren van een dossier geen uitspraak inhoudt over het al dan niet bestaan van een restrictieve mededingingspraktijk, in tegenstelling tot de beslissing zoals bedoeld in artikel 31 die de Raad neemt na onderzoek van de zaak door de Dienst, doch enkel impliceert dat de Raad van oordeel is dat de Dienst geen gevolg moet geven aan de aanvraag, en derhalve niet tot het onderzoek van de zaak moet overgaan.

Dat daarenboven uit de wet niet volgt dat zulke beslissing vatbaar zou zijn voor hoger beroep, of zelfs ter kennis zou moeten worden gebracht aan de klager of aan de ondernemingen wiens handelingen aanleiding hebben gegeven tot de klacht, in tegenstelling met hetgeen uitdrukkelijk is voorzien bij artikel 34 voor de beslissing waarbij de Raad vaststelt, hetzij dat er een restrictieve mededingingspraktijk bestaat, hetzij dat er geen restrictieve mededingingspraktijk bestaat en de klacht als ongegrond afwijst, in welk geval de beslissing ter kennis moet worden gebracht van de ondernemingen op wier activiteiten het onderzoek betrekking heeft gehad, alsook aan de klager.

3. Overwegende dat in de mate het voorstel tot sepot steunt op de overweging dat artikel 2 van het onderhoudskontraakt tussen de NV REGMA en de heer DEGHELDERE voorziet dat iedere partij de overeenkomst kan opzeggen tenminste twee maanden vóór het einde van het lopende jaar, dit voorstel evenmin door de Raad gevolgd kan worden.

Dat men immers niet inziet waarom het bestaan van een contractueel recht om een einde te stellen aan de overeenkomst de buitentoepassingstelling van de wet van 5 augustus 1991 tot gevolg zou hebben, of hoe de onontvankelijkheid van de klacht hieruit zou kunnen voortvloeien.

Dat het verbreken van een bestaande overeenkomst of commerciële relatie, naargelang de positie die de ondernemingen tegenover elkaar en op de markt bekleden, en naargelang de aard van de motieven die ter grondslag liggen van de beslissing tot leveringsweigering, een ernstige aanwijzing kan zijn van het bestaan van een restrictieve mededingingspraktijk zoals bedoeld in de wet van 5 augustus 1991.

4. Overwegende dat in zoverre de Dienst tot de onontvankelijkheid van de klacht besluit op grond van de overweging dat de heer DEGHELDERE voor dezelfde feiten een vordering tot staking had kunnen inleiden op grond van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, zijn voorstel tot sepot van het dossier evenmin verantwoord is.

Overwegende dat het onderzoek van de zaak aan het licht kan brengen dat een daad strijdig met de eerlijke handelspraktijken eveneens een restrictieve mededingingspraktijk uitmaakt.

Dat de toepasselijkheid van de wet van 14 juli 1991 geenszins het toepassingsgebied van de wet van 5 augustus 1991 beperkt, daar de wet van 5 augustus 1991 de daadwerkelijke mededinging op de onderscheiden markten beoogt te beschermen, en hierbij het algemeen economische belang nastreeft boven het particulier belang van de ondernemingen die betrokken zouden kunnen zijn, voor dezelfde handelingen, in een geschil dat eventueel voor de stakingsrechter kan worden gebracht.

5. Overwegende dat uit het voorgaande volgt dat geen enkele van de redenen die de Dienst inroept ter verantwoording van zijn voorstel, een beslissing tot het seponeren van het dossier overeenkomstig artikel 24, § 1 kan rechtvaardigen.

Overwegende dat de Raad evenwel niet gebonden is door het voorstel van de Dienst, en zelf kan nagaan of het seponeren van de zaak zich opdringt.

6. Overwegende dat een klacht wegens inbreuk op artikel 2, § 1, artikel 3 of op artikel 12, § 1 onontvankelijk is wanneer de klager niet aantoot hierbij een rechtstreeks en dadelijk belang te hebben.

Dat dit voortvloeit uit de bepaling van artikel 23, § 1, c, krachtens dewelke het onderzoek van de zaken door de Dienst gebeurt na een klacht van een natuurlijke of rechtspersoon die aantoonbaar daarbij een rechtstreeks en dadelijk belang te hebben.

Dat de beslissing om in dit geval het dossier te seponeren echter niet belet dat de Dienst hetzij amtsshalve, hetzij op verzoek van de Raad een onderzoek over de aangeklaagde praktijken verricht, en in feite enkel belet dat de auteur van de klacht nog rechten zou kunnen laten gelden in de loop van de procedure na het neerleggen van het verslag van de Dienst.

Overwegende dat de heer DEGHELDERE een redelijk belang heeft in de zin van artikel 23, § 1, c. Dat uit de elementen die hij inroept immers blijkt dat de aan de NV REGMA BELGIUM verweten handelingen, nl. de bekendmaking van haar wil of van haar inzicht om een einde te stellen aan de bestaande zakenrelatie tussen partijen, zijn belangen kan schaden.

7. Overwegende dat men verder redelijk kan aannemen dat naar de wil van de wetgever, geen onderzoek door de Dienst moet gebeuren wanneer de feiten ingeroepen door de indiener van de klacht, geenszins feiten zijn die onder het toepassingsgebied van de wet van 5 augustus 1991 kunnen vallen, hetgeen tot de onbevoegdheid van de Raad leidt.

Dat immers in zulk geval, onderzoeksverrichtingen door de Dienst geen verband zouden houden met de bescherming van de economische mededinging, doel dat door de wet van 5 augustus 1991 wordt beoogd.

Overwegende dat men in casu niet kan voorhouden dat de feiten aangeklaagd door de heer DEGHELDERE niet onder het toepassingsgebied van de wet kunnen vallen.

Dat de heer DEGHELDERE immers impliciet stelt dat hij economisch geheel afhankelijk is van de NV REGMA BELGIUM die bepaalde machines invoert en op de verkoop van de onderdelen van deze machines alsook van de verbruiksartikelen nodig voor de behoorlijke werking ervan gedurende hun normale levensduur een machtspositie in België bekleedt in de mate dat het onderhoud, de herstelling of het gebruik van deze machines alleen kan gebeuren met behulp van de onderdelen en verbruiksartikelen die de NV REGMA op de markt afzet.

Dat hij verder stelt dat de weigering tot levering van diensten en produkten bijgevolg een misbruik van machtspositie zou uitmaken.

Overwegende dat de in de klacht ingeroepen feiten derhalve een ernstige aanwijzing kunnen uitmaken van een restrictieve mededingingspraktijk.

Dat de omstandigheid dat de heer DEGHELDERE in zijn klacht slechts gewag maakt van zijn eigen afhankelijkheid ten opzichte van de firma DEGHELDERE, en geen informatie verstrekt over de betrokken markt, de marktaandeelen van de NV REGMA in de betrokken markt, de precieze eigenschappen van de machines "REGMA" en de redenen die hem ertoe doen besluiten dat voor de diensten en goederen die hij bij de NV REGMA betreft geen alternatieve oplossingen bestaan, terzake niet dienend is.

Dat het immers precies de taak is van de Dienst om alle nuttige inlichtingen te verzamelen naar het oogpunt van de mededinging, inlichtingen die de Raad in staat moet stellen om na te gaan of de heer DEGHELDERE al dan niet terecht het bestaan van een misbruik van machtspositie inroept.

8. Overwegende dat het seponeren van een dossier eveneens verantwoord kan zijn wanneer de klacht steunt op beweringen waarvan de waarachtigheid door niets wordt aangetoond, of op feiten

waarvoor geen afdoende bewijselementen worden gebracht. Dat de Dienst immers niet tot een onderzoek kan overgaan indien hij niet over gegevens beschikt.

Overwegende dat de heer DEGHELDERE een klacht heeft ingediend op grond van de overtuiging dat de NV REGMA haar wil had geuit om de handelsrelatie tussen beide firma's te verbreken.

Overwegende dat de vrees voor leveringsweigering, aanleiding van de klacht, voldoende verantwoord leek gelet enerzijds op de algemene bewoordingen die de NV REGMA in haar schrijven van 8 februari 1994 had geuit, en gelet op de eindafrekening die door haar werd opgesteld in ditzelfde schrijven dat bij de klacht gevoegd werd.

Dat anderzijds m.b.t. de economische afhankelijkheid van de heer DEGHELDERE ten aanzien van de firma REGMA, eveneens bewijselementen werden aangebracht.

9. Overwegende anderzijds dat de enkele vrees voor toekomstige leveringsweigering, al is die verantwoord, nochtans niet volstaat om een onderzoek door de Dienst op gang te brengen. Dat een klacht immers niet louter kan steunen op de overweging dat een onderneming het inzicht zou hebben om een inbreuk te plegen op artikel 2, § 1, artikel 3 of op artikel 12, § 1, maar wel moet steunen op de overweging dat zulke inbreuk is gepleegd.

Overwegende dat op het tijdstip van de klacht, geen leveringsweigering aan de NV REGMA kon verweten worden.

Dat de heer DEGHELDERE enkel liet weten dat deze firma een misbruik van machtspositie zou plegen indien zij in de toekomst zou weigeren verbruiksartikelen of onderdelen voor de machines REGMA te leveren, of indien zij zou weigeren op vraag van de heer DEGHELDERE het onderhoud van deze machines te verrichten.

Dat het de Dienst niet toekomt te onderzoeken of handelingen die ondernemingen voorgenomen hebben te stellen een restrictieve mededingingspraktijk zouden kunnen uitmaken.

Dat om die reden het dossier geseponeerd moet worden.

OM DEZE REDENEN,

De Raad voor de Mededinging,

Beslist dat het dossier geseponeerd wordt bij toepassing van artikel 24, § 1 van de wet van 5 augustus 1991.

Aldus beslist op 6 september 1994 door de Kamer van de Raad voor de Mededinging samengesteld uit Mevrouw C. SCHURMANS, Kamervoorzitter, de heren J. GILLARDIN, P. EECKMAN en M. FLAMEE, leden van de Raad.